САМОДОПОМОГА

ЕКОНОМІЧНО - КООПЕРАТИВНИЙ КВАРТАЛЬНИК

SELF - HELP

862 Main St. Winnipeg 4, Man.

A UKRAINIAN QUARTERLY OF COOPERATION AND ECONOMY

РІК III. СЕРПЕНЬ, 1958, ВІННІПЕҐ, МАН. — AUGUST, 1958, WINNIPEG, MAN. ЧИСЛО 2 - 3 (7).

Гуртуймося в кооперації

Кожна суспільна організація мусить мати свою громадську мораль, бо без неї вона стає не суспільністю, а звичайним збіговищем. І наша кооперація, як збірна, зорганізована на певних ідейних основах і для певних промадських цілей суспільність, мусить мати свою етику, свій моральний громадський закон, пристосований своїми постановами до вчинків одиниці.

Кооперація це масовий рух, а маса має в собі різні одиниці, добрі і злі. І тому, як кожна добре зорганізована суспільність для вдержання ладу і охорони добра цілого загалу, мусить мати щонайменше моральні засоби збереження цього ладу в обороні кооперації.

Незабуваймо, що кооперація побудована на християнсько-демократичних засадах, де всі помагають один другому. *Один за всіх — всі за одного!* Це клич, про який члени кооперативної родини мають пам'ятати повсякчасно. В кооперації немає місця для користолюбія, немає місця для наживи одиниць. Всі члени кооперативи мають однакові права та однакові обов'язки. Та на превеликий жаль про ці обов'язки не всі члени хочуть пам'ятати.

У цьому числі, на інших сторінках найдете декілька даних про рух української кредитової кооперації.

Дехто може й буде вдоволений осягами за 20 років. Але чи дійсно зроблено все що можна було зробити?

Думаю, що при трохи більшому зусиллі можна було б похвалитися багато більшими здобутками. Але до цього треба об'єднатися разом і кожний член повинен докласти хоча малу цеголку до розбудови української кооперації. Треба виховати здорове покоління людей, ідейних членів кооперативної громади. Треба багато освідомлюючої праці, про суть кооперації серед кооперативної громади. Це все можливе до зроблення, бо й фонди на це має кожна кооператива. Але передусім треба, щоби громадянство цікавилось цією справою, а не обмежувало своє заінтересування до того щоби раз у рік прийти на Загальні Збори.

Закликаємо наших членів до активної співпраці з проводом кооперації та щиро запрошуємо наше жіноцтво включитися в ряди працівників кооперації — для добра української спільноти.

ВИЗОВ УКРАЇНСЬКІЙ КООПЕРАЦІЇ

Кредитова кооперація між українцями Канади починає відгравати сьогодні важну ролю. За 20 років майже самочинно заснували і сьогодні діють українські кредитові спілки в 30 місцевостях.

Це визов для української кооперації: а) скоординувати й скріпити діяльність тих кредитівок, що вже діють; б) поширити ідею і службу кредитівок всюди там, де лише живуть українці громадою; в) усвідомити про вагу кооперації цей український загал, який ще сьогодні стоїть від неї осторонь.

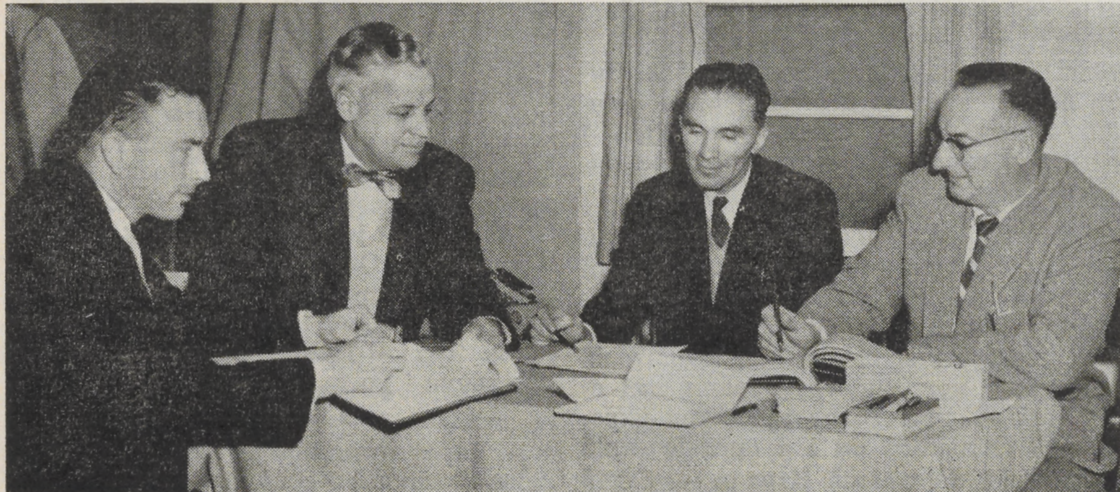
До таких висновків прийшли провідні українські кооператори всюди по більших місцевостях — так на сході Канади як і на заході та в ЗДА.

Реаґуючи на того роду думки дирекція Української Кредитової Спілки "Карпатія" у Вінніпеґу на своєму засіданні дня 22 липня ц. р. поставилась дуже уважно до вимогів часу і винесла такі постанови: 1) покликати до життя ПІДГОТОВЧИЙ КОМІТЕТ по влаштуванні нарад кредитової кооперації з цілої Канади в складі: В. Топольницький, голова, Роман Пашківський та Іван Тиктор — члени; голова Д. Корнило автоматично бере участь в нарадах Комітету. 2) погодилась на дату і місце нарад, запроєктовані ініціяторами, а це — вівторок 2 вересня, в місті Торонто. 3) доручила Підготовчому Комітетові виготовити програму та повести енерґійну організаційну працю для успішного переведення таких нарад.

Мета нарад: а) відзначити 20-річчя української кооперації в Канаді; б) зібрати звіти про стан кредитової кооперації так на сході як і на заході та духово їх об'єднати; в) подбати про виготовлення добрих рефератів, що були б підставою для плекання кооперативної ідеї; г) винести хосенні резолюції та встановити напрямні для дальшого розвою й поширення кооперації між українцями Канади; ґ) покликати до життя Координаційний Комітет.

Про спільні усім кредитівкам справи і проблеми буде окремо ширше обговорено в кооперативній і в загальній українській пресі. **В. Т.**

КОНТРОЛЯ ДІЛОВОДСТВА "КАРПАТІЇ"

Окрім провірної Комісії вибраної Загальними Зборами, контролюють кредитівку ще й державні інспектори. На світлині бачимо таку контролю при праці. З ліва до права сидять: Л. С. Еббот, Джек А. Ролф, — управитель кредитівки І. Шкварчук — Ф. Й. Ц. Лейн.

МИХАЙЛО І. БАБІЙ

ДЕЩО ПРО КООПЕРАЦІЮ

Як-би ви вчились так, як треба,
То й мудрість би була своя.
Тарас Шевченко.

Кооперація, (латинське слово, означає співробітництво) господарське спільництво працівних верств населення, отже в обсяг кооперації не входить спільництво капіталістичного типу (картелі, синдикати, трести).

Кооперація зросла за останніх сто літ у могутній суспільно-економічний рух, різноманітний що до форм: свою діяльність проявляє вона через кооперативи, установи, засновані для спільного заспокоювання господарських потреб, що стоять у зв'язку зі споживанням, виробництвом або особистим зарібком членів. Це наскрізь демократична організація: рівність голосів без огляду на число уділів, свобода критики, свобода виборів: добровільність вступу й виступу членів.

Кооперативні організації є за вільною торговлею та вільною конкуренцією, та не прихильні монополям. Кооператива гуртує якнайбільше число членів і не робить ніяких обмежень щодо вступу. Майно кооперативи (поза уділами "шерами" або паями членів) не може ніколи прийти до поділу між членів, як у приватних спілках, а лишається загально суспільним капіталом. Кооперація не ставить своєю метою добування "зисків" як таких. Білянсова надвишка кооперативи, це нагромаджені впродовж року збереження членів, які з кінцем року розділюється: частина лишається в кооперативі на її основний фонд, решта може бути розділена між членів, — пропорційно до їхніх вкладів.

Організація: найвищий орган — загальний збір членів, виконавчий — управа, контролюючий — надзірна рада.

Основою сили кооперації нині є союзи кооператив: вони дають кооперації вступ на вищі щаблі гуртівничої торговлі, фабричного виробництва і банківництва.

Кооперативне банківництво

Основоположником цього виду кооператив був Фрідріх Вільгельм Райфайзен, нім. гром. діяч (1818-88), основник селянських спілок для ощадностей та позик 1849 року.

Перше ощадно-позичкове товариство виникло на Вкраїні — на Полтавщині, в місті Гадячі. Статут його затверджено 28 квітня, 1869 року, то є 89 років тому. В Західній Україні в 1894 році засновано перше кредитове товариство "Віра" в Перемишлі. Чотири роки пізніше то є в 1898 році засновано Краєвий Союз Кредитовий у Львові — "Центробанк", то є 60 років тому.

На американському континенті існує і діє цей вид кредитових кооператив під назвами: — "Кредит Юніон", кредитові спілки між англійцями, та "Caisse populaire", каси народні між французами.

Першу кредитову спілку на американському континенті зорганізував Алфонс Дежарден в місті Леві, у провінції Квебек, 1900 року. Звідти вона поширилась на американський континент.

Відомий кооперативний діяч інж. В. Топольницький, який віддався всеціло кооперативній ділянці, зорганізував першу українську кредитову спілку в місті Саскатуні, в пров. Саскачеван в 1938 році, то є 20 років тому. Зараз вже є десятки подібних кредитових спілок між українцями в Канаді, що об'єднують тисячі членів і членкинь в тих спілках та обслуговують їх вже мільйоновими капіталами, зложеними членами.

Варто було б у двадцяту річницю зробити підсумок наших здобутків: закріпити стан посідання та з більшими силами пляново і систематично розбудовувати цю господарсько-кооперативну ділянку.

ДЕ НАШЕ МІСЦЕ В КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАЦІЇ КАНАДИ?

Полишаючи зовсім на боці поважне процентове відношення українців до решти населення в трьох західних провінціях — в Манітобі і в Онтеріо діє під сучасну пору по 18 українських кредитівок — разом: 36. Крім цього відомо нам, що в трьох інших провінціях — Алберта, Саскачеван і Квебек — існує ще принайменше 12 кредитівок — отже загально усіх разом в Канаді — 48.

Відомо, що в кожній провінції однакова схема в кредитових спілках — відносно проводу. А саме: найменше 5-членна дирекція, три члени кредитового комітету та три члени контрольної комісії — разом найменше 11 провідних членів в одній кредитівці. Число це помножене через 48 (українських кредитівок) дає у висліді добуток — 528. Якби до цього числа добавити ще технічних робітників — вийде около **п'ять і пів сотні активних працівників-українців в кредитовій кооперації Канади.**

На іншому місці в цьому числі містимо в англійській мові — які кваліфікації повинен мати добрий член проводу кредитівки. І якби так бодай 50% провідних українських людей в кредитовій кооперації поважно трактували свої обов'язки — наш голос так серед української спільноти як і в організованій кредитовій кооперації Канади — бодай в декотрих провінціях — був би доволі важливим. До цього ми маємо прямувати!

Дві нові українські Кредитівки в Манітобі

Кредитова Спілка в українській окрузі **Пайн Ривер,** в Північній Манітобі, отримала чартер з датою 22 квітня 1957. Членами основниками являються: Антін Урбановський, Йосип Семенюк, Степан Семенюк, Дмитро Білик, Степан Соловій — фармері і Михайло Чарнецький, Неллі Ґалай, Іван Роман Швайковський, Гіларій Г. Басараба й Павло К. Тихоліс — міщани.

12 квітня ц. р. святкувала кредитівка в Пайн Ривер свою першу річницю. Осяги за цей рік: 250 членів й майно $50,000. — Головою кредитівки — Адам Семенюк.

Кредитова Спілка Поступ у Вінніпеґу отримала чартер з датою 9 травня 1958. Чартерові члени: Данило Ю. Вавриков, Семен Романів, Марія А. Ваврикова, Павло Парашін, Іван Беднарський, Волтер Тригук, Дмитро Юськевич, Володимир Г. Коман, Іван М. Козоріз, Антін В. Спільчук і Тома Білоус.

Радіємо з того приводу, що кредитова кооперація здобуває більше ґрунту між українцями в Канаді й вітаємо обі кредитівки в нашій кооперативній громаді.

Загальний ріст Кредитової Кооперації в Манітобі

З кінцем 1956 року було в Манітобі 192 кредитівки а в них 60,491 членів та $18,741,000 майна.

На основі урядових звідомлень в Манітобській Газеті заінкорпоровано було в провінції впродовж 1957 року 19 нових кредитівок, а 5 розв'язано. До кінця травня ц. р. покищо лише п'ять нових кредитівок отримали чартер.

На 24 тут згаданих кредитівок — було 19 у Вінніпеґу а на провінції — в місцевостях: Ґленела, Давфин, Пайн Ривер, Інґліс і Карберри.

Між чартерованими членами різних кредитівок стрічаємо чимало українських імен, що свідчить про кооперативного духа в нашому народі. Наводимо приміри: 1) в Ґленела: Михайло Марціський, Волтер Потребко, Павліна Деницук, Елис Марціскі, учителька; 2) в парохіяльній кредитівці в Давфин — о. Г. Рудачек; 3) у Вінніпеґу: кред. Мидленд: Іван Слобода і Йосип Слобода; в кредит. робітників В. В. В.: Р. Л. Шавурський і Борис Калинчук; в кред. Полудневої Округи: Йосип Басараба і В. Кізяк; Норт Стар Ойл: Л. Мажевський, Іван Кернот і Антін Барчук; Юніон Сток Ярд — Павло Дорощук, Микола Спільчук і др.

Через ощадність і жертвенність — до незалежної України!

Найбільше питання з усіх: для чого існуємо?

ДВАДЦЯТИРІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАЦІЇ В КАНАДІ 1938–1958

У засаді майже кожна організація чи товариство ставить собі ціллю — спільно дбати про соціяльну справедливість і економічний добробут своїх членів. Та на ділі найкращі можливості для плекання повищої цілі дає кооперація. Біля тридцяти років тому починали українці в Канаді закладати споживчі кооперативи, були пізніше спроби також виробничої кооперації, але найкраще вжилась і скоро здобула собі між нами право громадянства кредитова кооперація, хоч вона наймолодша. Явище це зовсім природне: організація і ведення двох перших родів кооперативів досить складні й вимагають фахового знання та досвіду; у кредитових спілках вже з самих початків можна демонструвати корисні висліди для членів — як для ощадників так і для тих, що користуються кредитами.

Колискою кредитової кооперації між українцями Канади був Саскачеван, а першою групою, що почала діяльність в цій ділянці, були члени Української Стрілецької Громади і Українського Національного Об'єднання в Саскатуні. Дату **22 вересня 1938 року** слід вважати днем народження кредитової кооперації українців - канадійців. Після деякої підготови відбулися того дня перші сходини групи в справі заложення кредитової спілки в Українськім Національнім Домі. Проводив нарадами Олекса Григорович, а реферат про можливості заснування кредитівки виголосив кооператор Василь Топольницький. Після нарад і дискусій відбулись записи членів до клюбу для вивчення засад і законів та статута кредитової кооперації. Курси відбувались правильно щотижня майже впродовж трьох місяців і з початком 1939 року управа курсів здобула чартер для кредитівки Ч. 20 п. н. "Нова Громада". Перші річні збори кредитівки вдібулись 13 лютого, і від того дня вона до сьогодні служить своїм членам. Слід згадати, що Акт про Кредитові Спілки в Саскачевані був схвалений урядом щойно в квітні 1937 року.

За 20 років діяльности в цій ділянці маємо сьогодні 48 українських кредитівок в Канаді. З того числа — щонайменше кільканадцять щадитівок пов'язаних з національними організаціями, як прим. УНО — в місцевостях: Едмонтон, Ріджайна, Саскатун, Вінніпеґ, Ст. Боніфас, Форт Вілієм, Содбури, Гемилтон, Ст. Кетеринс, Виндзор, Торонто, Монтреал.

Немає сумніву, що назрів вже час — зробити огляд 20-річної діяльности кредитової кооперації й оцінити її вартість для української спільноти, а також нашого вкладу в господарське життя Канади. Здорове зерно, засіяне 20 років тому, дозріло вже сьогодні й не боїться ні морозу ні спеки. Отож обов'язком нашим є культивувати його, щоб постійно давало здорові й гарні плоди. Наспів час, щоб ми, висловлюючи нашу радість з того приводу, що кредитова кооперація росте й розвивається, вшанували також тих, що 20 років тому її започаткували й піклувались нею від колиски через дитячі роки й витримали при ній через ті довгі роки, як також всіх тих, що до неї вкладали й від неї позичали та всіх тих, що ширили добре слово про неї.

За браком даних можемо лише приблизно оцінювати, що вже сьогодні в усіх наших кредитівках понад 10 тисяч членів, а ощадностей 6-8 мільйонів долярів. Але не сміємо забувати, що кредитівка щось більше, як самий інтерес. Вона являється на практиці виразником високих духових цінностей й ідеалів: вчить людей доброти, моралі; дає для всіх однакові послуги; практикує в кредитівці християнство й братерство. Хай тому не засліплюють нам мільйони очей на ті ідеали. Високу ціль утримуймо постійно перед собою і плекаймо братерство дійсне — не на словах.

Як у кожній іншій ділянці громадського життя, і тут не сміємо спокійно сидіти ані не можемо йти кожен своєю дорогою, не зважаючи на інтереси інших кредитівок. Треба нам дбати про ріст і розвиток усіх наших кредитівок, а при тому памятати, що в Канаді є ще десятки, а може й сотні місцевостей, у яких українські громади чи парохії потребують послуг кредитової кооперації. Ніхто інший крім нас їм у тому не допоможе. А це ми можемо виконати лише тоді, коли самі зорганізуємось. Згідно з кооперативними засадами — це наш моральний обов'язок!

Українська інвестиційна спілка в Монтреалі

Крім кредитових спілок і запомогових товариств — інших фінансових установ в нас майже не має.

В Новім Шляху з 19 травня ц. р. подана була вістка про загальні збори Спілки Гірничих Інвестицій "Прут" в Монтреалі. Це потішна вістка. На жаль, ані одної цифри не було подано в звіті, хоч згадано, що спілка заснувалась кілька років тому. — Головою спілки — В. Петрачек.

З КООПЕРАТИВНОГО ФРОНТУ

С. Смеречук, секретар дирекції кооперативи "Наша Будучність", Мерілендс, Австралія, в листі з 2 травня ц.р., пише до Української Кооперативи "Калина" у Вінніпеґу: "В Австралії існує три кооперативи на австралійських статутах". Дальше він просить о висилку кооперативної літератури з Канади та інформації з цієї ділянки й продовжує: "В нас є ціль створити громадську фінансову базу... та тяжко до цього дійти, бо лише одиниці тим цікавляться, а друге — брак капіталу..."

Адреса кооперативи така:
OUR FUTURE Co-operative Society Limited
43 Patten Avenue
Merrylands N.S.W.
Australia.

200 років канадійської демократії

Перший парлямент в Канаді мала провінція Нова Скошія. Вибрані в тій провінції 22 посли зійшлися в Галіфаксі 1758 року.

ДИРЕКЦІЯ, КРЕДИТОВИЙ КОМІТЕТ І РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ КРЕДИТОВОЇ СПІЛКИ КАРПАТІЯ У ВІННІПЕҐУ В 1957 РОЦІ.

З ліва до права сидять: Дирекція — Н. Оброца, Д. Ріпак, секр., Д. Корнило, през., М. Новицький, Р. Пашківський. — Стоять з ліва до права: Кред. Ком. — Д. Ґіджак, І. Вахняк, голова, С. Будзан, І. Шкварчук, управитель, П. Мантина, член Кред. Ком., І. Байрак, член Рев. Комісії. На світлині бракує голови Рев. Ком. О. Тарновецького.

ТРИ (3) УКРАЇНСЬКІ КРЕДИТОВІ СПІЛКИ В ГАМІЛТОНІ

П е р ш а зорганізована при Філії Українського Національного Об'єднання і зареєстрована у Провінційному Уряді дня 2-го жовтня, 1943 року, із порядковим числом 154 в пров. Онтаріо.

Річний звіт з 31-го грудня, 1957 року, виказує, що об'єднує 109 активних членів та призбірала $43,526,15 капіталу.

Управляючі органи кредитової спілки, **Дирекція:** Мик. Плавюк, голова, Вас. Джюба, місто голова, П. Тимків, секретар. Д. Д. Пищ, скарбник. Р. Навальковський, член дирекції. **Кредитовий Комітет:** Петро Мальчик, Мих. Клиш, Вас. Музика. **Провірна Комісія:** Мик. Семенюк, Карпо Микитчук, Мих. Бучак.

Урядує в приміщенню Філії УНО, під числом 669 Бартон вулиці, Схід, у вівторок від години 7.30 до 9 вечора, суботу від години одинадцятої 11-ї до 1-ї попол. кожного тижня.

Д р у г а кредитова спілка зорганізована при Українській Католицькій Парохії св. Духа і зареєстрована дня 14го квітня, 1950 року, із порядковим числом 481 в Онтаріо.

Річний звіт з 31-го грудня, 1958 року, подає 283 членів, які внесли (чи зложили) $100,719,47 капіталу.

Заряди кредитової спілки, **Дирекція:** І. В. Луцик, голова, В. Гриник, містоголова, Ів. Ковпак, секретар, А. Хомяк, скарбник, Теодор Стасишин, член дирекції. **Кредитовий Комітет:** Вас. Габрович, Р. Сливка, Ів. Крочак. **Провірна Комісія:** Вас. Гасай, Ол. Григорович, П. Копачівський.

Канцелярія приміщується в малій залі під Церквою. Урядування кредитової спілки відбувається кожної неділі від години 10 рано до години 1-ї по полудні. Кредитовий Комітет урядує в малій шкільній залі.

Т р е т я кредитова спілка зорганізована при Українській Православній Парохії св. Володимира, і зареєстрована в Провінційнім Уряді в місяці квітні, 1951 році, із порядковим числом 536 в Провінції Онтаріо.

Річний звіт з 31-го грудня, 1957 року виказує, що спілка об'єднює 94 членів та призбирала $35,976,29 капіталу.

В склад зарядів входять слідуючі особи: **Дирекція:** І. Олеськів, голова, П. Логин, містоголова, Юр. Сварчук, секретар і скарбник, о .Вас. Федак, і Ів. Гордієнко, члени дирекції. **Кредитовий Комітет:** Ник. Антоненко, Мик. Смирнів, Петро Петрук. **Провірна Комісія:** Іл. Данилюк, Вол. Українець, Ст. Сорока.

Канцелярія приміщується при 775 Бартон вулиці Схід. Урядування кредитової спілки відбуваються кожного четверга від години 7-ї до 9 вечора.

П і д с у м о к

Спроба удалась: перша українська кредитівка існує і діє вже приблизно 15 літ в Гамілтоні і обслуговує своє членство, друга 7 літ, — третя 6 літ. Кожна з цих кредитівок з року на рік збільшує ряди своїх членів, збільшує капітал, уділяє більше позик, як також збільшує висоту позик своїм членам, для господарсько - продукційних цілей. Було б доцільним зібрати статистику всіх трьох кредитівок: скільки вони уділили позик на протязі свого існування і на які цили.

На підставі річних зіставлень, стверджуємо, що дня 31-го грудня, 1957 року, три українські кредитівки в Гамілтоні, об'єднували 486 членів і мали майна на 180,221,91 долярів. Це також перші кроки в напрямку до кращого завтра. Але коли взяти до уваги, що в місті і на передмістю Гамілтону живе приблизно 12,000 українців, три українські кредитівки об'єднують тільки 4,05% всіх мешканців українського походження. Остається поза рямцями організації 95,05% не зорганізованих. Тому і не слід говорити: "що нема місця на три українські кредитівки в Гамілтоні". Дійсність показує, що п р а ц і багато, але рук до п р а ц і замало.

Н а п р я м

Щоб дім прилично виглядав він мусить мати господаря. Тільки ті господарства осягають успіх де діла ведуться раціонально, пляново і систематично. Судьба кожної кредитівки в руках Заряду, як окремого атома, організованої одиниці у суспільному житті. С о л і д а р н і с т ь, що звязує членів кооперативів девізом: **"один за всіх і всі за одного"** або **"все через кооператив"**, є необхідною підвалиною організованости. Щоб це перевести в життя: мусимо знайти спільну мову і співпрацю.

М. І. Бабій

Живемо нашими уявами, нашими захопленнями і нашими настроями.

Користь з книжок — в пропорції до сприйняття читача. (Емерсон)

НАЙБАГАТШИЙ ЧОЛОВІК ВАВИЛОНУ

ВИЯВЛЯЄ СВОЮ ТАЙНУ, ЯК ДОРОБИТИСЬ МАЙНА

Написав **Джордж С. Клейсон**

(Закінчення)

— "Я дав те заощадження Азмуреві, що виробляє цеглу. бо він сказав мені, що подорожує по далеких морях і що купить мені в Тирі дорогоцінних камінців-самоцвітів від фінікійців. Коли він вернеться, то ми перепродаємо їх дорого й поділимося зарібком.

— "Кожний дурень мусить навчитися розуму, — проворкотів Альґамиш, — але нащо ж було здаватися на знання цеглороба про дорогоцінні самоцвіти? Чи пішов би ти до пекаря довідатись щось про зорі? Ні, бодай його! Ти пішов би до звіздознавця, коли б ти міг думати! Твої ощадності пропали, хлопче! Ти вирвав з корінням своє дерево маєтку! Та посади друге! Ще раз спробуй! Та коли знову захочеш порадитися щось про дорогоцінні камінці, то йди до купця-ювеліра! Коли хочеш щось напевно довідатися про вівці, то йди до того, що годує вівці. Порада — це одна з тих речей, що безплатно дають. Та стережися, щоб ти прийняв тільки таку, що вартує щось. Той, хто радиться про ощадності в такого, що не мав з ощадностями до діла, заплатить своїми заощадженими грішми за те, щоб доказати, що поради таких осіб безвартісні. — І по тих словах Альґамиш відійшов.

"І так сталося, як Альґамиш сказав. Бо ж фінікійці — то лайдаки. Вони продали Азмуреві кусники шкла, що виглядали, наче камінці-самоцвіти. Та я знову заощаджував, так, як Альґамиш мені порадив, кожний десятий мідяк, бо я вже привик був до того і мені не трудно було.

"І знову по рокові Альґамиш зайшов до писарні й заговорив до мене: "Який же поступ в тебе, відколи я бачився з тобою?"

"— Я пильно сам собі платив, — відповів я, — а свої заощадження доручив я Аґґерові, що виробляє військові щити, на закупно бронзи. Він платить мені процент за вживання грошей що четвертий місяць.

"— То добре. А що ти робиш з отриманими процентами?

"— Я угощую себе медом та добрим вином і смачними тісточками. Я також купив собі червону туніку-чемерку. А колись куплю собі ще й молодого осла до їзди.

"На те Альґамиш засміявся. "Ти пожераєш плоди своїх ощадностей. То ж як же, на твою думку, зможуть вони працювати для тебе? І як з них можуть бути плоди, які б теж працювали для тебе? Перше придбай собі велике число отаких золотих невільників, а тоді досхочу можеш ласо їсти, і не жаліти опісля. — І з тими словами Альґамиш знов відійшов.

'І не бачив я його два роки, поки він знову прийшов. І лице його було густо вкрите глибокими зморщками, а очі гляділи вділ, бо ж він дуже постарівся. І він промовив до мене: "Чи ти вже доробився такого маєтку, про який мріяв?"

"А я відповів: — Ще не доробився аж такого, як бажаю,

КРЕДИТОВА СПІЛКА ПАРОХІЇ СВ. ДУХА В ГЕМИЛТОНІ

кооператива з відповідальністю уділами Гамилтон, Онтаріо, вул. Ґрей

За допомогою і ініціятивою пароха церкви св. Духа, о. А. Цимбалістого основано в травні 1950 р. кредитову кооперативу, якої інспіратором, виконавцем і безперебійним головою є п. Іван Луцик.

Перше місячне замкнення виказує 25 членів з вкладом $220.00 З поміж цеї першої групи членів-основників є досі активними і виконували або виконують чинности в заряді кооперативи, крім вище названих, пп. Василь Гасай, Р. Сливка, Василь Родзоняк, Іван Бойко, Володимир Гриник; активними членами остали досі о. Ю. Карпінський, Богдан Співак, Ганна Кузик, Максим Бурчин, Василь Іванців, М. Бучинський і Юрій Кульчицький. Інші особи неактивні — головно з причини зміни місця замешкання.

Консультором і членом різних зарядів був в пізнішому часі також п. Михайло Бабій.

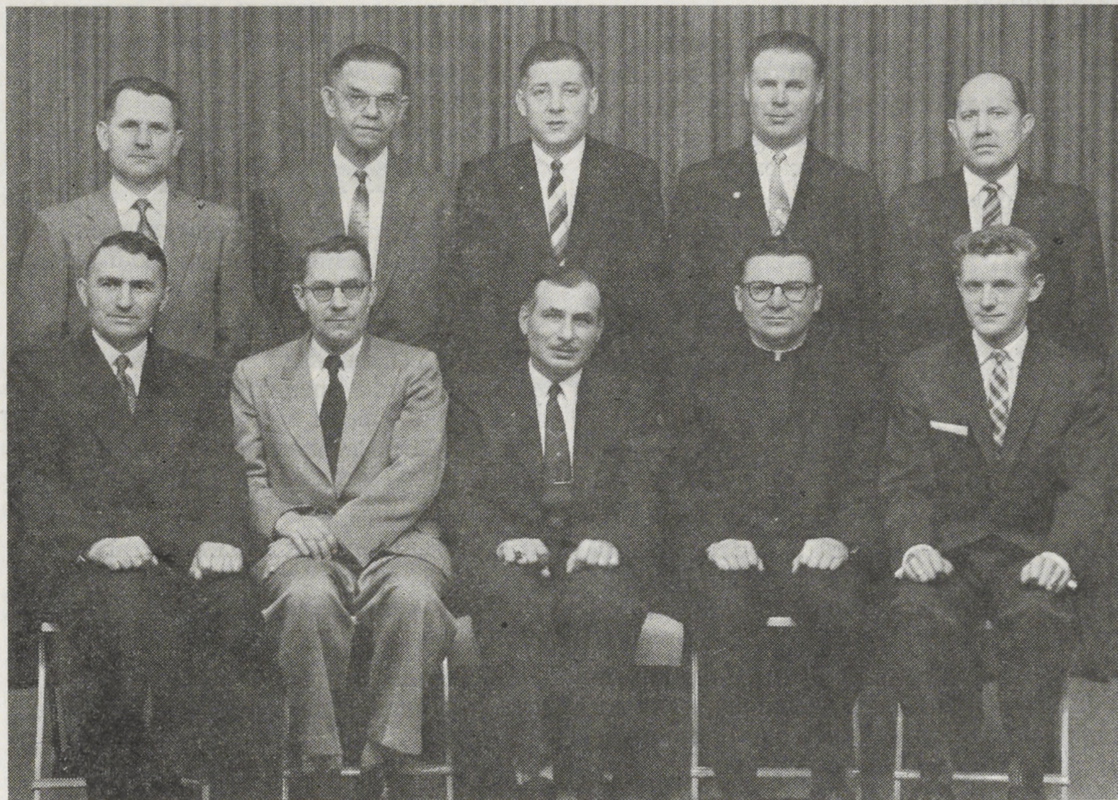
Згідно з річними звідомленнями перший діловий рік (1950) закінчився

кількістю	46	членів	з	ощадностями $	2,300.00
1951 р.	89	”	”	”	4,200.00
1952 р.	130	”	”	”	16,000.00
1953 р.	164	”	”	”	40,000.00
1954 р.	216	”	”	”	58,500.00
1955 р.	252	”	”	”	66,500.00
1956 р.	283	”	”	”	92,500.00
1957 р.	317	”	”	”	100,000.00

Під цю пору вже є 327 членів з ощадностями $109,000.00. Пересічна сума ощадности $50.00 в першому році обнизилася до $33.00 в цьому році, передусім коштом поодиноких уділів у третини членства, переважно довжників. Друга третина членів, це є особи, які дуже мало щадять, а решта це є члени, що їх уділи систематично зростають.

Позички уділюються лише персонального характеру і на запоруку інших осіб, та на заявку з правом потручування довгу з заробітків. Особливих труднощів з довжниками кооператива під цю пору не має. Досі не "відписано" ніякого довгу, хоча сума около $200.00 остається в поважному сумніві. На позичках під цю пору є понад $90,000.00. Вплати досить реґулярні. *Х. О.*

ЗАРЯД КРЕДИТОВОЇ СПІЛКИ ПАРОХІЇ СВ. ДУХА В ГАМІЛТОНІ

Сидять з ліва до права: Іван Ковпак, секретар, о. А. Цимбалістий, ініціятор і духовний провідник спілки, інж. Іван Луцик, безперервний голова кред. спілки, О. Хомяк, скарбник (книговод), Вол. Гриник, містоголова кредитової спілки. Стоять з ліва до права: Василь Гасай, голова провірної комісії, Іван Крочак, Роман Сливка, Ол. Григорович і П. Копачівський — члени провірної комісії. Немає на світлині: пп. Теод. Стасишина, члена Дирекції та Вас. Габровича, голови кред. комітету.

але трохи вже доробився, і той маєток приробляє більше, а приходи з нього приробляють ще більше.

"— І чи ти ще радишся в цеглоробів?

"— Вони дають добру пораду про справу роблення цегли, — я відповів.

"— Аркаде, — говорив Альґамиш далі, — ти вже навчився добре про своє діло.

"— Ти навчився, як **заробляти гроші, як їх зберігати**, і як **їх уживати**. Тому ти надаєшся на відповідальне становище. Я старіюся. Мої сини думають тільки про те, як витрачувати гроші. В мене є великі маєтности і я знемагаю, всіх їх доглядаючи. Коли хочеш піти до Ніппура і наглядати там за моїми земельними маєтками, то я прийму тебе як свого спільника і ти будеш співвласником мого добра.

— Я пішов до Ніпура як адміністратор його великого майна, а що я мав охоту до праці та опанував три закони успішного господарювання, — мені вдалося піднести вартість його майна ще більше. Я на цьому багато скористав, і коли дух Альґамиша відійшов у сферу темноти, я одержав частину його майна, як це він зазначив у свойому завішанні.

Так говорив Аркад, а коли скінчив, один з його приятелів сказав:

— Ти був щасливий, бо він зробив тебе своїм спадкоємцем.

— Чи ти назвав би рибалку щасливим — перебив Аркад — котрий роками вивчав звичаї риби, щоб могти закладати сіти на неї не зважаючи на зміну вітру. Нагода, це химерна богиня, яка немає хвилини часу для тих що неприготовані.

"А другий приятель сказав таке: "Коли те, що кажеш правда, і здається, як ти вже сказав, можливе, то по-просту, коли б всі люди так поступали, то вже скоро не стало б маєтку для всіх".

"Маєток скрізь там наростає, де тільки люди напружено працюють", відповів Аркад. "Коли багатий чоловік будує собі палац, то чи те золото, що він заплатив, пропало? Ні, частину того золота має цеглороб, частину робітник, частину артист. Всі ті, що будували, мають в себе по частинці. А коли палац вже збудований, то чи ж він не вартує того, що на нього витрачено? А чи та земля, на якій його збудовано, не вартує вже більше тепер? Маєток зростає наче маґічно. Ніхто не може знати, де йому границя. Чи фінікійці не побудували великі міста на голім побережжі при допомозі маєтку, що проходить на їх торговельних кораблях?

Яку ж ти даш нам пораду, щоб і ми стали багатими?" запитався ще інший з його приятелів. "Проминуло багато літ і ми вже не молодики, та й нічого не маємо заощадженого".

"Я раджу вам взяти собі до серця мудрість Альґамиша та сказати собі: "Частинка того, що я заробляю, на те, щоб я її затримав собі!" Повторяйте це собі вранці, як встанете. Повторяйте в полудне. Повторяйте вночі. Повторяйте кожної години дня, кожного дня. Повторяйте так довго, поки ці слова не стануть для вас такими виразними, як би були написані огненними буквами на небесах. Та першусього заощаджуйте собі ту часточку.

"Постарайтеся щоб Ваш маєток працював на вас. Хай

ЗАКИ КУПИТЕ АВТО...

В інформативному кооперативному часописі "Наш контакт" у ЗДА — п. В. Шкудор подає поради для тих, що купують авто. Тому що ця справа актуальна і у нас подаємо завваги п. Шкудора нашим читачам:

"ЗАКИ ПІДПИШЕТЕ УМОВУ З ПРОДАВЦЕМ ВІЗЬМІТЬ до уваги оськакі поради:

1. Приведіть із собою фахівця, який провірив би технічні прикмети машини;

2. зажадайте від продавця, щоб він дав вам на письмі докладні кошти позики та висоту місячних рат;

3. провірте, чи продавець не обнизив би ціни, якщо б ви заплатили готівкою;

4. довідайтесь, чи поручений вам банк при вчаснішій сплаті кредиту на авто зверне пораховані наперед відсотки;

5. майте повсякчасно в пам'яті, що при неточній сплаті рат віритель може забрати вам авто.

Коли ви докладно запізнаєтесь з умовинами кредиту та з його коштами, тоді переконаєтесь, що В КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ найдете ось-такі користи:

1. позички дешевші як у банках чи в інших фінансових установах (кредитова каса рахує $50 від одної тисячі на рік, а банки $60, а то й більше);

2. якщо ви захочете сплачувати свій довг більшими ратами, ніж було умовлено, тоді користаєте з нижчих відсотків;

3. ваш довг у кредитівці заасекурований і в разі вашої тривкої непрацездатности чи смерти, сальдо довгу платить обезпеченева компанія, а не родина і авта не відбирають;

4. при евентуальних труднощах зі сплатою затягненого довгу, своя фінансова установа може вам допомогти чи полегшами в сплаті, чого інша установа не зробить.

Отож, заки купите авто, подумайте над нашими зичливими заввагами".

"ВІРУЮ" ЧЛЕНА КРЕДИТІВКИ

1. Я все буду інформуватись про справи, проблеми і методи моєї кредитівки; щоб стати розумним і творчим членом.

2. Докладатиму всіх зусиль, для того, щоб моя кредитівка мала найкращих директорів і членів комісій, якщо йде про їхню компетенцію і чесноту.

3. Підтримуватиму мою кредитівку тим, що вживатиму її для правильного складання моїх ощадностей і вразі потреби буду в ній позичати й інших членів заохочувати, щоб вживали її послуг.

4. Допомагатиму розбудовувати і підтримувати мою кредитівку тим, що старатимусь особисто причинитися до заведення кращої програми просвітньої праці.

5. Вимагатиму, щоб я діставав повну інформацію про діяльність і фінансовий стан моєї кредитівки, збудований на основі сумлінного книговодства і солідної контролі.

6. Не чекаю на жадне чудо від моєї кредитівки, одначе я завжди вимагатиму чесної вартости й доброї услуги.

7. Уникатиму звертатись до моєї кредитівки за якоюнебудь вигодою, чи то в формі нищої стопи відсоткової (процентової) чи спеціяльних послуг.

8. Гордитимусь моєю кредитівкою і дбатиму, щоб вона належно виконувала свою долю громадської відповідальности.

9. В тяжкі часи буду на сторожі моєї кредитівки і також допомагатиму захищати її від слабостей, що з'являються в часи добробуту.

10. Я завжди пам'ятатиму, що моя кредитівка — це я й інші такі, як я, та що її становище відзеркалюватиме й мою поведінку.

(Вісті Кредитової Кооперації в Манітобі за травень 1958.

В Канаді, ЗДА і других країнах західньої півкулі було з кінцем листопада 1957 року — 23,319 кредитових спілок.

Кожен думає про переміну людства — але ніхто не думає про власну переміну.

Одні чемно говорять — другі говорять правду.

Що-ж більше можемо ми один другому дати — як любов і зрозуміння?

Вірмо в те, що справедливість повинна становити силу і в тій вірі маймо відвагу сповняти наш обов'язок так як ми його розуміємо. — Абр. Лінколн.

він буде вашим невільником. Зробіть так, щоб його плоди і плоди його плодів працювали для вас.

"Подбайте, щоб Ви мали прихід в будучності. Погляньте на старих людей і не забувайте, що в будучності й Ви опинитися між ними. То ж вкладайте для дорібку зароблені гроші дуже обережно, щоб їх не втратити. Обіцянки надто великих процентів-баришів — то зрадливі русалки, що приспівують, щоб заманити необережних на скелі втрати.

"Так само постарайтеся, щоб і ваша родина не бідувала, якби Бог покликав вас в своє царство. Для такого забезпечення завжди можна зробити вклад маленькими сплатами в означенім часі. Тому то дбайлива людина не відкладає такої справи в надії, що може аж колись знайдеться в неї відповідна сума для цього.

"Радьтеся у мудрих людей! Шукайте поради в осіб, які щоденно мають до діла з грішми! Нехай вони не допустять вас до такої помилки, як я зробив, коли доручив свої гроші для корисного вжитку Азмуреві, що виробляв цеглу. Мати хоч і малий, але певний прихід багато краще, як наражатися на непевність.

"Милуйтеся життям, поки ви ще тут. Не надто напружуйте себе, щоб аж дуже багато заощадити. Коли можете вигідно затримати собі бодай одну десяту часточку всього свого заробітку, то будьте вдоволені й тією частиною. Взагалі живіть відповідно до свого приходу і не допускайте до того щоби бути скупим і боятися робити видатки. Життя стає солодке різноманітне всім тим, що вартісне і що приносить прємність".

Приятелі подякували Аркадові й пішли собі. Деякі мовчали, бо бракувало їм уяви, і вони не могли всього зрозуміти. Деякі були в глузливому настрою, бо вони думали, що такий багатий чоловік повинен поділитися своїм маєтком з своїми давніми приятелями, що мають менше щастя в житті. Та деякі мали в своїх очах новий блиск, іскорку. Вони зрозуміли, що Альґамиш приходив кожний раз до писарні, щоб побачитися з Аркадом, бо він бачив, як той чоловік вибивався з темряви на світло. Коли ж той чоловік вибився на світло, то вже чекало його нове становище. Ніхто не міг заповнити того місця, аж поки він сам не усвідомив собі всього, аж поки не приготовився для цієї нагоди.

Ці другі належали до тих, що в наступних роках часто знова навідувалися до Аркада. А він був їм радий. Він давав їм поради і щедро уділяв свого знання, бо ж люди широкого досвіду завжди раді так поступати. І помагав їм робити такі вклади заощаджених ними грошей, що би мали певний і добрий прихід і що б ніколи не було втрати ані замотання в такі діла, що з них нема прибутків.

ЗВОРОТНОЮ ТОЧКОЮ в житті цих людей був той день, коли вони зрозуміли ту правду, що прийшла від Альґамиша до Аркада, а від Аркада до них, а саме, що:

**ЧАСТИНУ
ВСЬОГО ВАШОГО ЗАРІБКУ
ТРЕБА КОНЕЧНО
ЗАОЩАДИТИ!**

Д. М.

СПІВПРАЦЯ ЖІНОЦТВА В КООПЕРАТИВНОМУ РУСІ

Співпраця жінки в кооперації має велике значення для кооперативного руху. Можна сміло сказати, що на майбутнє, це питання життя для кооперативного руху, чи жінка стане свідомим носієм кооперативних ідеалів.

В перших початках кооперативного руху вистарчала добра господарка тимбільше, що не потрібно було реклями. Але нині це не вистарчає, бо приватники роблять конкуренцію кооперативам різними тріками, як кредит, премії та інше.

Є небезпека, що кооперація може провалитися, якщо не усвідомить собі, що вона має заступати новий порядок, і тому має виступати іншими способами проти знаку, використування і реклями.

Якщо розглянемо чинники кооперації та методи її боротьби, то побачимо, що вони — ці методи — краще відповідали б приватній господарці як кооперації. Одна з тих метод це те, що прихильність до кооперації стараються здобути, вказуючи на користі з неї. Відкликувалися до еґоїзму членів, співробітників, службовиків. Таким чином замісць ширити ідею, виховували ворогів у рядах кооператорів, бо приватна господарка завсіди буде більш приманчива для еґоїзму. Як еґоїзм до капіталізму, так до кооперативної форми господарства — належить змагання до спільноти. Бо чи ж в людини не існує, побіч еґоїзму, також змагання робити добро іншим, — та прагнення придбати цінности життя для свого народу. Кооперація повинна цей гін розвивати і створити умовини, щоб він міг проявлятися в ділах.

Кооперації грозить смерть, якщо не витвориться співжиття межи її членами, якщо широкий загал не буде належно освідомлений про завдання кооперації. Бо тільки приватна господарка розвивається найкраще тоді, коли споживач мало освідомлений під господарським оглядом і живе неорганізовано, — тоді коли кооперація черпає свою силу із свідомости, волі, думки і праці всіх членів.

Якщо усвідомимо собі ці основні питання, тоді стане ясним, що саме жінка має і мусить бути свідомим носієм кооперативної ідеї — і треба розбудити у нашого жіноцтва зацікавлення кооперацією і приєднати до неї якнайбільше жінок, як це вже давно зробили інші народи.

Д-У-М-К-И

Дивуюсь, чи вже дійсно ми доросли до того зрозуміння, що мале значення матиме для сусідів величина дому, в якім людина живе, та що лише розум і характер якими вона служить громаді, принесе їй пошану і подив.

Елеонора Рузвелт

Без огляду на те, скільки мільйонів і більйонів літ вже пройшло — все ще стільки саме часу лишилось.

Самий жаль ніколи не принесе поправи стану.

Про межі твоїх здобутків в житті рішаєш ти самий.

Скільки ти з життя видобуваєш — у великій мірі залежить від того, скільки ти в нього вкладаєш.

АСЕКУРАЦІЯ ПОМАГАЄ

За перших два місяці ц. р. виплачено безробітним в Канаді титулом асекурації безробіття 124 мільйони долярів. Всі що працюють, платять до цього фонду, а хто без праці, користає з нього — після кооперативної засади: усі за одного — один за всіх!

З МУДРОЩІВ ЛИСА МИКИТИ

Праця для суспільства це справа дуже відповідальна — тільки у нас за неї ніхто ні перед ким не відповідає.

★

Добре, коли розум контролює наші почування. Горе — коли він їх заглушить.

★

Треба мати відвагу, щоб неприємну правду сказати іншим. Ще більшу відвагу, щоб неприємну правду сказати самому собі.

★

Правда і брехня мають одну спільну мету: показати людині світ, який не існує.

★

Ми часто подібні до мух у павутині: шукаючи виходу з трудної ситуації — замотуємося ще дужче.

★

Щастя, що не можемо читати чужих думок: наше життя було б позбавлене всіх гарних ілюзій.

★

Великі ідеї для переведення в життя потребують великих людей. Але, на жаль, за це діло беруться часто карлики, думаючи, що при тій нагоді стануть великими.

★

Приставай з мудрими, бо в цей спосіб легше тобі визначити ступінь своєї дурноти.

★

Коли людина зробить мале свинство, то всі її за це нап'ятнують, а коли зробить велике свинство, то дивуються її проворности.

★

Не ошукуй своїх ближніх, бо можеш натрапити на хитрішого від себе.

САМОДОПОМОГА

SELF - HELP

Виходить квартально, видає Кред. Спілка "Карпатія".

Редагує: Колегія

Адреса:

SAMODOPOMOHA

862 Main St. Winnipeg 4, Man.

Why it's safer to borrow from your Credit Union

- You're dealing with a business you own yourself! Even if there were no difference in rates, this would be valuable protection. You know you'll get every consideration if you run into any difficulty.
- The rates are fair, and clearly stated. There are no extra charges, no hidden fees, no gimmicks. You always know how much you owe and how much you're paying for it.
- When you do all your borrowing in the credit union, you always know where you stand. You don't have unexpected bills coming in and throwing your budget out of whack. The protection of Loan Protection Inslrance may cover you as high as $10,000, at no extra cost, when you borrow.
- Your credit union operates not for profit, not for charity, but for service.

Am I a good Director?

Below is a check rating which the average director may use for self analysis:

- Do I honestly believe in credit unions?
- Do I recognize their responsibilities?
- Am I helpful to the credit union by donating my time?
- Do I find time to attend board meetings?
- Do I abide by and support board decisions or do I criticize actions taken by the majority?
- Am I considered a "yes man"?
- Am I familiar with the legal phases of the credit union's operations and am I familiar with the charter and by-laws?
- Do I basically understand the monthly balance sheet and am I sufficiently interested to discuss it?
- Do I keep abreast with the time by reading credit union literature?
- Do I save at least a little something in my share account regularly?
- Do I ever permit my loan to become delinquent?
- Do I honestly think that I am a good director?

Підслухане

— Котра дівчина каже, що всі чоловіки однакові — тим лише засвідчує, що вона не багато з них пізнала.

— Його дружина хоче поїхати до Европи а він пробує намовити, щоб взяла з собою свою маму замість нього.

— Та я нічого більше не сказав — лише, що не можна ганити деяких дітей за брак виховання — коли ви знаєте їхніх родичів.

Він страшенно злоститься — але що я годен порадити, як я все маю рацію.

— Він рахує, що як він тебе переговорить і як його буде послідне слово — то він виграв справу, — щось так як моя жінка.

Не грає ролі як ти свому чоловікові віриш — всетаки краще мати свій власний рахунок в Карпатії.

НАШ ЗРІСТ В ЦИФРАХ ЗА РІК

	31.V. 1957	31.V. 1958	приріст	%%
стан членів	1,440	1,594	154	10.7%
маєтковий стан	$748,684	$924,886	$176,202	32.5%
позички (стан)	560,975	751,543	190,568	34.0%
Уділи	377,088	574,772	197,684	52.4%

РУХ ЧЛЕНІВ

Від 1 січня до 15 червня ц. р. вписалось до Карпатії 105 нових членів (90 чоловіків і 15 жінок), а за той самий час виступило 37 членів а трьох померло — разом вибуло — 40 (29 чоловіків і 11 жінок). Чистий приріст членів за п'ять і пів місяця — 65, а загальний стан членів 15 червня ц. р. — 1,604.

РІСТ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАЦІЇ В КАНАДІ

1939 року було в Канаді всього 488 кредитових спілок — в більшости між французами в Квебеку. З кінцем 1956 року зросло число кредитівок до 4,242. 1939 року діяла одна українська кредитівка в Канаді — сьогодні всіх українських кредитівок в Канаді — 48.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Як і в минулому році — знова починаючи від 1 червня через три місяці — до кінця серпня ц. р. — канцелярія Карпатії й крамниця кооперативи "Калина" **зачинені цілий день кожного понеділка.** — Зате **кожної середи** впродовж тих трьох місяців **відкрито** не пів-дня але **цілий день** — від 9 год. рано до 7 год. ввечорі.

ДИРЕКЦІЯ
КАРПАТІЇ Й КАЛИНИ
у Вінніпегу